

Motion till riksdagen 2024/25:975

av **Louise Eklund och Camilla Mårtensen (båda L)**

Nationellt ansvar för kulturarvet Uppåkra

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för staten att ta ett nationellt ansvar för kulturarvet Uppåkra och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

På åkrarna i närheten av byn Uppåkra finns en stor arkeologisk fyndplats, Uppåkra. Området är unikt. Uppåkra är Skandinaviens största, fyndrikaste och mest långvariga järnåldersstad. Uppåkra tros ha varit bebodd i mer än ett årtusende (vilket kan jämföras med Birkas 175 år). Från cirka 100 f Kr till cirka 1000 e Kr fungerade Uppåkra som ett kommersiellt, politiskt och religiöst maktcentrum.

I Uppåkra finns, genom platsens arkeologiska och historiska möjligheter och närheten till Lunds och Malmö universitet, samt forskningsanläggningarna ESS och MAX IV i Lund, bästa tänkbara förutsättningar att ta vår historiska kunskap om järnåldern vidare. Endast en mindre del av det stora fyndområdet är idag utgrävd.

Verksamheten på Uppåkra bedrivs i dag av stiftelsen Uppåkra Arkeologiska Center och finansieras dels genom driftsbidrag från stiftarna Region Skåne, Lunds kommun och Staffanstorps kommun, dels genom projektbidrag och sponsring från privata stiftelser och företag. Kommunerna kring platsen och regionen tar således ett stort ansvar. Men det är också uppenbart att enskilda kommuners bidrag inte är tillräckligt. För att platsen Uppåkra ska ha möjlighet att utvecklas, behövs engagemang och möjlighet till finansiering från nationell (statlig) nivå.

Uppåkra är Nordens bäst bevarade maktboplats från järnåldern och bör betraktas som ett riksintresse. Staten bör därför öka sitt intresse för området och tillskjuta olika former av resurser för att vidareutveckla området. Med ett större nationellt engagemang skulle kulturarvet Uppåkra öppnas upp för en bredare internationell publik. Det skulle även sätta Sverige på kartan som ett unikt arkeologiskt centrum i norra Europa.

Louise Eklund (L)

Camilla Mårtensen (L)